

ОЦІНКА ФАКТОРІВ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Ключовим інструментом прискорення розвитку суб'єктів господарювання та підвищення його економічних результатів є формування принципово нового типу економічних відносин у сфері природокористування, оптимізації темпів відтворення природно-ресурсного потенціалу, економічного обґрунтування заходів у галузі охорони навколишнього природного середовища, що сприяє посиленню екологічної безпеки соціально-економічного розвитку суспільства.

Сьогодні дана проблема досить детально розглянута на теоретичному рівні в працях Сударкіна О.О., Ястрибинського В.І., Захаркіна О.О., Болдусва М. та інших. Також проблемі формування еколого-економічної ефективності інноваційних проектів присвячені роботи учених: Ратушняка О.Г., Мороза О.В., Наконечного С.І., Клименка С.М.. Однак названі роботи розкривають переважно теоретичні аспекти, практичне ж розглядання даної проблеми недостатньо освітлені в роботах сучасних вчених.

Метою даної роботи є розробка адекватного економічного інструментарія, що дозволить більш ефективно використовувати науковий потенціал.

В сучасних умовах господарювання, яке може характеризуватися як постіндустріальне, визначальним фактором зміни відношення людини до природи, навколишнього середовища є орієнтація на економічні вигоди, оскільки заходи із раціонального використання природних ресурсів пов'язані, перед усім, із можливістю зниження матеріаломісткості виробництва, скорочення відходів за рахунок повторного їх використання у господарському процесі, зниження рівня витрат енергії та палива. Означені переваги, одночасно із зниженням негативного техногенного впливу на довкілля, забезпечують зростання ефективності виробництва та кінцевих підсумків господарювання. З урахуванням цієї обставини обґрунтування рівня екологічності інноваційної діяльності підприємств повинно бути покладено в основу системи управління підприємством нарівні з показниками економічної ефективності.

Проведене дослідження свідчить, що сутність інноваційних програм і проектів природоохоронного значення представляє комплекс інноваційних процесів і проектів підтримки інноваційної діяльності у сфері охорони довколишнього середовища, узгоджених за ресурсах, виконавцями і термінами їх здійснення, а також що забезпечують ефективне вирішення завдань по освоєнню і поширенню принципово нових способів захисту довколишнього середовища від шкідливої дії промисловості.

Для інноваційної діяльності природоохоронного значення в українській промисловості характерна низька віддача. Це підтверджується, перш за все, малою часткою інноваційних технологій екологічного значення в загальному об'ємі промислової продукції. В основі низької результативності інновацій лежить комплекс чинників. Нестійка економічна ситуація в країні затрудняє достовірну оцінку попиту на інноваційну продукцію навіть на короткострокову перспективу. Деколи необхідність в подібній продукції може відпасти ще до її появи на ринку. В сукупності з недостатнім досвідом маркетингових досліджень чинники формування інноваційної програми можуть послужити серйозною перешкодою на шляху просування нових продуктів до споживача на внутрішньому ринку, а низький рівень конкурентоспроможності інноваційної продукції і послуг ускладнює їх просування на зовнішні ринки.

Для підвищення обґрунтованості рішень із впровадження інноваційних проектів природоохоронного значення запропоновано розкласти відхилення ефективності на фактори, за рахунок яких відбулась зміна рівня результативності процесу інвестування капіталу до інноваційних проектів. Як фактори, виокремлено постійні та змінні витрати, а також доходи, отримані за рахунок інтенсивних та екстенсивних факторів, управління якими дозволить сформулювати відповідний інтересам учасників інноваційної діяльності рівень її ефективності.

Використання даних рекомендацій можливе не лише при негативних відхиленнях, що характеризуються зниженням ефективності, але й у випадках підвищення рівня результативності інноваційної діяльності для закріплення тенденцій поліпшення стану навколишнього середовища, що намітились, в довгостроковій перспективі.

1. Попова О.Ю. Економічні механізми забезпечення екологічної спрямованості розвитку суб'єктів господарювання : моногр. / О.Ю. Попова. – Донецьк : ДВНЗ: «ДонНТУ», 2010. – 430 с.
2. Методы решения экологических проблем / Под редакцией Л.Г. Мельника, В.В.Сабадаша –Сумы: СОТ,2005. – 530с.
3. Ляпина А.А. Экономика, экология, затраты. – М.:ТЕИС, 1997 – 95с.
4. Клименко С.М., Дуброва О.С. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків.-К.:КНЕУ,2005.-252с.
5. Попова О.Ю. Управление экономическими результатами инвестиционного проекта на предприятии // Экономика: проблемы теории та практики. 36. наук. праць Дніпропетровського національного університету. Випуск 63. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2000. – С. 22-26.